

Hulde voor psycholoog en cyberjurist

- >UvA verleent eredoctoraten aan psycholoog Annette Karmiloff-Smith en jurist Lawrence Lessig.
- >'Rip mijn muziek maar, het geld komt later in een andere vorm wel terug,' zeggen steeds meer muzikanten.

De eredoctoraten die de UvA jaarlijks op 8 januari uitreikt ter gelegenheid van haar dies natalis, gaan in 2010 naar twee wetenschappers die baanbrekend werk verricht(t)en op het gebied van de cognitieve psychologie, respectievelijk het informatierecht: Annette Karmiloff-Smith en Lawrence Lessig.

Lawrence Lessig (1961), werkzaam aan Harvard University, heeft zich volgens zijn erepromotor Bernt Hugenholtz, zelf hoogleraar aan het Instituut voor Informatierecht, in het bijzonder beziggehouden met het auteursrecht op internet, dat hij ziet als

een belemmering van de (virtuele) creativiteit. Hugenholtz: 'Het auteursrecht is voor veel creatievelingen een hinderlijke sta-in-de-weg. Lessig zet zich zeer in om daar iets aan te doen.' Lessig is een groot voorvechter van de open-content op internet en initiator van het zeer succesvolle 'Creative Commons-project', waarbij auteurs voortbouwen op elkaars creativiteit, zonder dat er auteursrechtelijk afgerekend moet worden. Hugenholtz: 'Als het om een businessmodel gaat waarbij veel geld wordt geïnvesteerd in een creatief product, werkt het Creative Commons-model niet, maar in de creatieve sector vaak wel. Muzikanten vinden het soms aantrekkelijker om op elkaars muziek voort te bouwen dan een exclusief platencontract af te sluiten, waarbij de muziek vervolgens alleen nog voor veel geld te downloaden is. "Rip en mix mijn muziek maar, het geld komt later wel terug in de vorm van optre-

dens," is hun attitude en die maakt steeds meer opgang.' In zijn meest recente boek, *Remix* (2008), verkent Lessig een toekomst waarin culturele expressie in toenemende mate het product is van het voortbouwen op en 'remixen' van andermans uitingen. Eredoctor nummer twee, Annette Karmiloff-Smith (1938), is ontwikkelingspsycholoog en hoofd van de Neurocognitive Development Unit van het Institute of Child Health van het University College London. Het thema 'nature-nurture' (zijn eigenschappen van een individu aangeboren of bepaald door de omgeving of opvoeding?) loopt als een rode draad door haar werk. In 1992 verscheen haar boek *Beyond Modularity – a Developmental Perspective on Cognitive Science*, dat een geweldige impact had op haar onderzoeksveld. Haar erepromotor is hoogleraar ontwikkelingspsychologie Maurits van der Molen. (DW)

Psycholoog Johannes Fahrenfort promoveerde deze week op een proefschrift over bewuste en onbewuste waarneming.

Wat vindt u zo interessant aan het verschil tussen bewuste en onbewuste processen?

'Een flitspaal kan informatie verwerken van auto's die voorbij komen en een flessenteller kan zien wat voor soort flessen er worden ingevoerd. Toch hebben ze geen idee wat ze nou eigenlijk hebben gezien. Die informatieverwerking is dus geen bewust proces. Wij mensen denken dat we ons wel bewust zijn van wat we zien. Ik ben, grof gezegd, geïnteresseerd in het verschil tussen onszelf en een flitspaal. Preciezer gezegd gaat mijn onderzoek over het verschil tussen bewuste en onbewuste waarneming, hoeveel dingen je echt bewust ziet en hoeveel je daarnaast, net als de flitspaal, onbewust registreert.'

Hoe heeft u dat verschil onderzocht?

'Om er echt achter te komen wat het verschil is moet je kijken naar de informatieverwerking waar we ons niet bewust van zijn. Ik heb bijvoorbeeld een masker-experiment gebruikt, waarbij een plaatje heel snel overlapt wordt door een ander beeld. Het eerste plaatje wordt wel verwerkt, maar de proefpersoon is zich er niet van bewust dat hij dat plaatje heeft gezien.'

Hoe weet u dat het plaatje wel wordt verwerkt?

'We hebben met EEG- en fMRI-scans in de hersenen gekeken wat er gebeurde. We zagen dat de onbewuste verwerking altijd plaatsvindt, grof gezegd in de eerste 100 milliseconden nadat een beeld is getoond. Het was al langer bekend dat een plaatje onbewust verwerkt wordt in de "lagere" visuele gebieden, waarin bijvoorbeeld lijntjes of structuren worden herkend. Wat wij hebben gevonden is dat ook de "hogere" gebieden geactiveerd raken, zelfs gebieden die iets complex als een heel gezicht of een huis herkennen. Vroeger dacht men dat na die "hogere" gebieden automatisch bewustzijn van het beeld plaatsvond, maar wij hebben gezien dat dat helemaal niet hoeft. De beelden worden tot het einde verwerkt, maar als je de proefpersoon vraagt wat voor beeld er werd getoond, weet hij dat niet.'

Wat is er dan nodig voor bewuste waarneming?

'Uit mijn experimenten blijkt dat je je pas bewust wordt van het beeld op het moment dat de "hogere" gebieden hun informatie weer terugsturen naar de "lagere" gebieden. Pas als het hele visuele traject is afgelegd en dat allemaal weer is teruggekoppeld naar het begin, ben je je bewust van wat je hebt gezien. Alleen het inbouwen van een manier om complexe structuren te herkennen is dus niet genoeg om een flitspaal bewustzijn te geven.' (AK)

Johannes Fahrenfort, *Conscious and Unconscious Vision*. Promotie: dinsdag 3 november.

Wie wordt Docent van het Jaar?

- >Afgelopen week ging de jaarlijkse verkiezing van de Docent van het Jaar van start. Er worden nog juryleden gezocht.
- >Tot en met 9 november kunnen studenten hun favoriete docent nomineren.

Op 26 oktober is de jaarlijkse verkiezing van Docent van het Jaar van start gegaan. Tot en met 9 november kunnen studenten weer docenten nomineren.

De wedstrijd, georganiseerd door de Centrale studentenraad (CSR) en Asva Studentenunie, vindt sinds 2005 jaarlijks plaats. Alle studenten van de UvA kunnen hun favoriete docent nomineren en doen dit – online – aan de hand van acht criteria: kennisoverdracht, combinatie onderzoek en onderwijs, passie, feedback, stimuleren eigen verantwoordelijkheid, begeleiding, representatieve examinering en inspirerende werkvormen.

Zodra de nominaties bekend zijn gaan de studieverenigingen van de UvA aan de slag: zij krijgen de resultaten van de nominatieweek en dragen elk een docent voor. Hieruit ontstaat een longlist, die beoordeeld gaat worden door een jury, bestaande uit één student van elke faculteit.

Jaron Beekes

Ze beoordelen de voordrachten van de studieverenigingen aan de hand van een aantal aandachtspunten, waarna een shortlist wordt samengesteld. De jury interviewt de docenten op de shortlist om meer over hen te weten te komen. In december vindt er vervolgens een voor-

drachtsavond plaats in het Comedy Theater. De jury zal half december een winnaar selecteren, waarvan de naam bekend wordt gemaakt tijdens dies natalis op 8 januari 2010. Vorig jaar won Mathieu de Bakker, docent Griekse en Latijnse taal en cultuur. (DW)

Win een plek op het podium van TEDx Amsterdam

TED, het podium voor grote denkers, komt naar Amsterdam op vrijdag 20 november. TED (Technology Entertainment Design) is een jaarlijkse conferentie die mensen bijeenbrengt om te praten over hun passie. Het is in 25 jaar uitgegroeid tot een wereldwijd fenomeen dat wordt bezocht door wetenschappers, politici, sterren en bekendheden. Een TED talk is een korte lezing van achttien minuten waarin iemand zijn *idea worth spreading* uiteen zet. TEDx staat voor een onafhankelijk georganiseerd TED-evenement, dit jaar voor het eerst in Amsterdam.

TEDx Amsterdam en *Folia* zijn op zoek naar studenten die een ijzersterk idee hebben en dat met de wereld willen delen. Het

thema is doorbraak in de breedste zin van het woord: een wetenschappelijke, een persoonlijke, een net-geen doorbraak? Een sociale revolutie, een onverwacht eureka-moment, een gat in de markt? Wees origineel en creatief en laat zien wat je in huis hebt. Wat valt er te winnen? Het allerbeste idee wordt beloond met een plek op het podium van TEDx Amsterdam waar je jouw idee met Nederland en de wereld mag delen. Ook zijn er drie felbegeerde kaarten te vergeven voor een plek in de zaal van TEDx. Wat moet je doen? Beschrijf in maximaal 400 woorden jouw doorbraak of maak er een filmpje over van maximaal drie minuten. Stuur dit vóór vrijdag 6 november naar redactie@folia.uva.nl.